

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

Шестеро жінок, працюючи по догляду за літніми людьми з важкими соматичними і психічними хворобами, проявляли вербальну агресивність, що раніше їм не було притаманним. Троє жінок, у яких сини служать у збройних силах України, виказували тривожні думки про їх життя і здоров'я, що порушило їх сон, виснажило психічно та, відповідно, потребувало допомоги фахівця. Четверо жінок літнього віку, маючи проблеми зі здоров'ям, панікували з приводу «завершення» роботи через небажання працедавця продовжити термін та їх подальшого працевлаштування.

Висновки. Погіршення соціального, сімейного, матеріального і, головне, психологічного стану вимушених трудових мігранток призвело до проблем із психічним здоров'ям, що змусило їх тимчасово, а когось назавжди повернутися в Україну з метою «поправити» здоров'я. Тудова міграція це – важка праця з частим психологічним і фізичним тиском, що виснажує людину та призводить до проблем зі здоров'ям.

Сумарюк Б.М.

РОЗВИТОК ТА ФОРМУВАННЯ НЕВРОТИЧНИХ ТА СТРЕС-АСОЦІЙОВАНИХ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У ОСІБ, ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЧАСІ ВІЙНИ

*Кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М. Савенка
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. Війна є потужним психосоціальним стресогенним чинником, що впливає на психічне здоров'я українців і призводить до формування невротичних та стрес-асоційованих психічних розладів. Спостерігається тенденція до зростання кількості осіб, які потребують психіатричної або психологічної допомоги. Невротичні та стрес-асоційовані психічні розлади, що спричинені війною в Україні, стають однією з найбільш поширених проблем українців, що заважають повноцінно функціонувати, адаптуватися до нових умов проживання, а також становлять значні перешкоди для економічного стану держави у зв'язку зі збільшенням кількості осіб з тимчасовою непрацездатністю. Важливе питання вчасної діагностики, превенції та корекції невротичних та пов'язаних зі стресом розладів є актуальними питаннями сьогодення.

Мета дослідження. Дослідити та вивчити сучасний погляд на розвиток і формування невротичних та стрес-асоційованих психічних розладів під час війни.

Матеріали і методи дослідження. Використано відкриті наукові джерела останніх п'яти років щодо впливу війни на психічне здоров'я населення. Наукові дані проаналізовані методами оглядового, системного та контент-аналізу. Пошук матеріалу відбувався за допомогою бази даних GoogleScholar, PubMed та відкритих джерел Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ), Міжнародної організації з міграції (МОМ), Організації Об'єднаних Націй та інших урядових веб-порталів України.

Результати дослідження. Стрес – одна з основних причин, що впливає на психічне здоров'я українців. Згідно з дослідженням психічного здоров'я та ставлення українців до психологічної допомоги під час війни, що проводилося у рамках Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, 71% респондентів відчували стрес або сильну знервованість. До найбільш поширених причин виникнення стресу українці відносять війну (72%) та фінансові труднощі (44%). Серед стресогенних факторів, що спричинені війною, на першому місці знаходиться хвилювання за безпеку близьких (63%). Статистичні дані Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) свідчать, що через збройні конфлікти кожна п'ята людина, яка їх зазнала, може мати проблеми з психічним здоров'ям. Це становить близько 9,6 млн українців, які потенційно потрапляють у групу ризику формування невротичних розладів таких як депресія, тривожний розлад, так і стрес-асоційованих розладів, зокрема посттравматичного стресового розладу. На розвиток і формування психічних розладів під час війни впливає низка психосоціальних причин, постійна дія стресогенних факторів різного характеру, психотравматизація населення, що

зумовлена звістками негативного характеру (відчуттям втрати рідних, дому, почуття безпеки) та соціально-економічними труднощами.

Висновки. До основних чинників виникнення непсихотичних психічних розладів у часі війни відносимо цілий ряд факторів, серед яких військові дії, відчуття втрати та горя, вплив вимушеного переміщення, різка зміна соціально-економічного статусу, сексуальне та фізичне насилля, утруднення доступу до отримання медичної та психологічної допомоги. Узагальнюючи вищеперелічене, спостерігається тенденція до зростання кількості осіб, що потребують психіатричної або психологічної допомоги. Проаналізувавши сучасну літературу щодо психічних розладів серед українців внаслідок повномасштабного вторгнення росії на територію України, можна зробити висновок, що дана тема потребує детального вивчення та аналізу, оскільки залишаються відкритими безліч питань щодо впливу війни на формування і розвиток психічних розладів та шляхів їх превенції під час російсько-української війни.

Філіпєць О.О.

ХРОНІЧНА ХВОРОБА НИРОК ЯК ДЕТЕРМІНАНТА РИЗИКУ, ТЯЖКОСТІ ПЕРЕБІГУ, ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕРАПІЇ ІШЕМІЧНОГО ІНСУЛЬТУ

Кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Хронічна хвороба нирок (ХХН) визнана значущим чинником ризику інсульту, що є однією з основних причин захворюваності та смертності в усьому світі. Ризик розвитку інсульту у пацієнтів із ХХН, зокрема у тих, що перебувають на діалізі, у 5–30 разів вищий, ніж у пацієнтів зі збереженою функцією нирок. Рівень смертності у цій когорті пацієнтів також вищий, а летальність досягає майже 90%. З іншого боку, серцево-судинні захворювання є основною причиною смерті пацієнтів із нирковою недостатністю.

Мета дослідження. Проаналізувати наукові дані, висвітлені в доступних джерелах баз даних для систематизації уявлень щодо взаємозв'язку хронічної ренальної дисфункції, зокрема у пацієнтів із ХХН, що потребують діалізу, із розвитком, тяжкістю перебігу та результатом лікування гострого ішемічного інсульту.

Матеріали та методи дослідження. Використаний системний підхід пошуку інформації в систематичних оглядах за останні десять років. Пошук інформації проведено в бібліотеці Кокрейн (бази Cochrane Database of Systematic Reviews, DARE, HTA), Національній медичній бібліотеці США (Medline), комп'ютерних базах даних PubMed, Embase.

Результати дослідження. Пацієнти з ХХН, які перебувають на діалізі, мають у 8–10 разів більшу частоту інсульту порівняно із загальною популяцією. Відносний ризик інсульту у цих пацієнтів, порівняно із загальною популяцією становив 6,1 (95% ДІ 5,1–7,1). 22-річне одноцентрове дослідження інсульту у пацієнтів на підтримуючому гемодіалізі порівнювало пацієнтів з ХХН і пацієнтів із інсультом і нормальною функцією нирок. Встановлено, що пацієнти з інсультом, які отримували гемодіаліз, були молодшими (вік 64 ± 10 проти 67 ± 13 , $p < 0,02$). У групі гемодіалізу геморагічний інсульт був основним підтипом інсульту (52%), тоді як у контрольній групі ішемічний інсульт був більш поширеним (68%). Це може бути пов'язано з неконтрольованою гіпертензією в цій когорті, а також генетичною схильністю. Поширеність фібриляції передсердь (ФП) у пацієнтів із ХХН є надзвичайно високою та становить 16,0% у пацієнтів із ШКФ >45 мл/хв і 20,4% у пацієнтів з ШКФ <45 мл/хв. У пацієнтів із ХХН, що перебувають на діалізі, поширеність ФП оцінюється в діапазоні від 3,5% до 27% залежно від типу ФП. Користь антикоагулянтної терапії для профілактики інсульту у пацієнтів із ФП, що потребують діалізу, вивчена недостатньо.

Системна тромболітична терапія з рекомбінантним тканинним активатором плазміногену (rTPA) є стандартом лікування ішемічного інсульту протягом 4,5 годин після появи симптомів. Національний реєстр інсульту США «Get With the Guideline–Stroke» проаналізував зв'язок ХХН з ключовими геморагічними наслідками після внутрішньовенної ТРА для гострого ішемічного інсульту. Порівняно з пацієнтами з нормальною функцією